

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Évesi ár	12 korona	Egész évre	20 korona
6 hónapos	6	Félévre	10
3 hónapos	3	Negyed évre	5
Egy hónapra	1	Egy hónapra	1

Felelős szerkesztő
K u t a s i I m r e .

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel

A kivándorlás.

Debreczen, nov. 8.

A jelen országgyűlés ünnepélyes megnyitáskor elhangzott trónbeszéd nagy gondolatai és közvetlenebb érdekességű kijelentései mellett egész sora a nevezetes mellékgondolatoknak és előirt munkatervnek sorakozik, melyek között különösen figyelemre érdemes az is, a melyik a ki- és bevándorlás kérdésének rendezését czélozza.

Nem véltünk csalódnai, ha ezen kijelentés mögött a kormánynak olyan üdvös reformterveit sejtjük, melyek talán már készen várakoznak a megvalósításra, véget akarván vetni ama hallatlan rendezetlenségnek, a mely a mi kivándorlási ügyünket elejétől fogva oly szomoruan jellemezte.

A mióta az amerikai sztrájkok és hérbáboruk következtében a penszilvániai bányatulajdonosok először vetették magukat a mi felvidékünkre, hogy onnan vigyék vásárra, mint olcsó árut, a magyarországi munkaerőt, azóta a mi tótjaink, de a mi még nagyobb baj, kevés felvidéki magyarjaink is, mint a tenger vándormadarai közlekednek az oceánon, üresen hagyva itthon a falvakat, elvonva hazulról a munkaerőt és Amerikán át ter-

jesztve itthon a páncuz, páncsláv propagandát.

Mindezek ellenében az a pár millió korona, a melyet évenként hazaküldenek a künn dolgozók, csupán azokat a rövidlátókat tölthetik el meglegéddel, a kik nem tudnak számvetést csinálni az anyagi és erkölcsi értékek között.

Mert hogyan állunk mi azokkal a milliókkal, a melyek Amerikából a kivándorlás útján hozzánk özönlének, ha tekintetbe vesszük, hogy ugyanazon az uton mennyi pénzünk, mennyi értékünk jut az ujvilágba?!

Közismeretű dolog, hogy míg kezdetben magából Amerikából indult ki a mozgalom az amerikai drága és sztrájkoló munkásokat a mieinkkel kiszorítani, addig ma már az Egyesült-Államok törvényekkel védekeznek a bevándorlók ellen.

E törvények között nevezetes a szegények ellen hozott 1893 márczius 3-iki törvény, mely minden partra szálló felnőtt kivándorlótól legalább 30 dollár = 144 korona készpénz kimutatását követeli.

Mayo Smith szerint ezen a réven az Egyesült Államok 30 millió dollár beözönlésére számítottak, a mi ugyan nagy mértékben tulzott reménykedés volt, de annyi bizonyos, hogy csak a mi szegény kivándorlónk is évenként közel egy millió ko-

ronát visznek ki Amerikába e czimen magukkal.

Már ezért is tévedés a hazaküldött pár millió miatt nem látni a kivándorlásból reánk háramló nagy anyagi veszteségeket is, az erkölcsiokről még nem beszélve, mikor a kivándorlók által kivitt és utközben a közvetítők kezén elkallódott pénzösszegeken kívül annyi anyagi munkaerőt veszítünk, a mely a mi jogos tulajdonunk, hogy ugy mondjuk: nemzeti vagyonunk lenne.

Ha ezt a veszteségünket számokkal akarnánk kifejezni, ugy bizonyára keservesen lennének meglepve azok az optimisták, a kik a kivándorlás nehéz kérdését azzal szeretik megoldva látni, hogy: anyagi hasznunk van belőle.

Különbben is az anyagi haszon mellett a mely tényleg nincs, ott van a nagy erkölcsi kár, a mi kétségtelenül megvan, ha tekintetbe vesszük azt az erős páncsláv agitációt, a melyet Amerikában, a hova a magyar állam keze el nem érhet, szabadon, korlát nélkül folytatnak tótjaink és ruténjaink között, a kik aztán visszatérve a propagandának fanatikus terjesztői lesznek itthon.

Mig tehát a kivándorló csekélyebb felsővidéki magyarság — Gömörből különben falmaszámra mennek ki azok is — Amerikában elpusztul elkallódik, és ott marad

Tárcza.

Falusi történet.

«Nem is kellesz nekem!»
Azt mondta a legény.
Jaj! de belé pirult
Szegény leány — szegény.

Aztán haragudtak.
A leány meg végte
Rábizta a sorsát
Egy másik legényre.

A legény is elvett
Más faluból másat;
Vége hossza nem volt
A nagy boldogságnak.

Egy nap össze jöttek,
Illón kezet adtak,
Nézték, nézték egymást
És . . . szóltan maradtak.

Zlvsuka Andor.

Törlesztés.

Irta: Révész Ernő.

Gyömrei Mihály jókor reggel kimegy a folyosóra és azonközben, hogy a szemé szögletéből az egek felé tekint vizsgálatra venni az időt ásitozik, szörnyen nyújtózkodva.

Az idő jó is rossz is: amint vesszük.

A város felől világosodik a menybolt alja és sehol nyoma sincs felhőnek. A lom-

bon, füveken harmat csillog s a faleveleket nem bolygatja a szellő: nyugodtak mintha ugy lennének a levegőre rápingálva.

Ebből a részből jó az idő.

Csak hogy a folyosó egyik oszlopáról szegen lógó kalendáriumnak ez mai napja meg van jelölve: a takarékbán ujitani köll a váltót és törleszteni belőle mert így takarás után ez megkívántatódik.

Ebből a részből nem jó az idő.

Gyömrei Mihály bölcsen tudja ezt meg nézés nélkül is mivel már napok óta érzi ő hogy evégből be kell menni a városba, mind azáltal leszedi a kalendáriumot és kifelé görbitett hüvelykével fordítja a lapját.

Az ünnepnap pirossága mellől az odarajzott fekete fekvő köröszt kísötélik a betük közül.

— Az a! — ennyit lökött csak ki a száján.

Jókorát füttyent azonban és az istállóajtó kis vártatva kiereszti maga mögül a bérést. — Ilyen tájt az már csak a félfülére alszik.

— Ne soká piszmoji, Jani; megyünk be.

Eltelik mégis az idő. — Julcsa, aki a legkorább kelő, megfej és a húzóknak is elveli a gondját. — Nagy igyekezettel neveli őket, mert a rédörjükből kártyeszenyve küldeni fognak Nagy Abonyba egy huszárnak, akire a Julcsa sokat gondol. Árvagyerek és atyafi; de több is az atyafinál.

Az apróbb nép továbbat szintén csak előkerül és elnézdegéli az uthoz való kasmálódást; az anyjuk pedig két három marokra való buzát kendőbe köt s a kocsi fekére teszi. Mustrának köll az.

Ugy hat óra tájt indul a gazda s éppen reggeli misére harangoznak, mire beér a városba.

Azonban ő nem a templom felé igyekszik, mivel hogy ilyenkor éri legbizonyosabban Dájcs uramat a hombárban és elsőbb el köll vele igazítani a buza sorját, hogy legyen miből törleszteni. Hitvány az ára még, de elegendő eladni most hat mázsát; a többire való nézvest majd későbbet, jó ószkor egyeznek. A mustra ott marad Dájcs uramnál, a harminczhat forint pedig már ott hallgat a Gyömrey Mihály pruszlikja zsebében.

Miután pedig a takaréok csak tíz óra felé nyilik, holottan az Aranykalász a szokása szerint nyitva van és közel is van: ennek okáért a gazda oda beállítja a kocsit és Janit őrizetül hagyja a felszer alatt. Jómaga benéz az ivóba.

Szalonna került onnéthazulról, a zsömlét fél liter bort pedig a csaposlegény elszállítja, hogy Gyömrei Mihály a helyére telepesszik: a halpiacz felé néző szögelethe.

Kis darabig üdögél csak ott s imhoi bevetődik Racsmány uram, a körösztkomája, aki ilyen tájt be be szokott nézni egy fityókra. Aminthogy most is ezt diktálja a söntésbe — a komája feje naitaurában.

Kezelenek egymással és megered a szóbeszéd ki egy ki más felől. Racsmány e születésétől fogva városi ember és kádár majd azóta. A szive szerint csöppent ebbe a mesterségbe mert nagy tisztelője az italoknak; vegyest valamennyinek, nem számitva közibéjük a vizet.

holott itthon is nagy szükségünk volna rá, addig tőljainkat, ruténjainkat mint veszedelmes ellenségeket, mint fanatikus agitátorokat kapjuk onnan vissza; sőt azt is, hogy a 80-as években olyan veszedelmes dákóromán kérdést ma tulszárnyalja nem zetiségi bajaink között a pánszláv kérdés annak köszönhetjük, hogy időközben megérett gyümölcse annak az erős és szabad agáczióknak, a mely Amerikában folyik ellenük, a mindefféle propagandáknak szabadon kiszolgáltattott több százezer magyar állampolgár között.

Ezeket a bajokat lesznek kétségkívül hivatva segíteni azok az intézkedések és reformok, a melyeket a tróbeszéd megemlített.

A kivándorlás okai oly súlyos gazdasági bajoknak gyökereznek, a melyeknek megszűntetése ma nem áll hatalmában senkinek. Ez olyan áramlat, a melynek elientállani nem lehet a melyet rendőri intézkedésekkel visszatérni abszurdum de nagyon is itt van már az ideje hogy ennek az áramlatnak a szabályozását, ha lehet, szűkebb mederbe terelését az állam vegye a kezébe s az egész mozgalomra rá nyomja hatalmának bélyegét.

A mi kivándorlónk, a mint határainkon átléptek szabadon pusztulhatnak el s szabadon válhatnak, ellenségeinké. — a hogy éppen tetszik nekik, mert a magyar kivándorlás ügyével eledoig a társadalom semmit, az állam sem sokat törődött.

Am a tróbeszéd határozottan kimondotta, hogy: a be- és kivándorlás ügyének szabályozása el nem odázható többé s ebből mi kilátjuk a biztató reményt hogy a kormány most már komolyan kezébe veszi a kérdést és helyes érzéssel oldja majd meg.

Minus.

Ipar- és mezőgazdasági kiállítás Verseczen.

Debreczen, nov. 8.

Délmagyarország egyik legjelentékenyebb városa, Versecz, ipar- és mezőgazdasági ki-

A fityók egy hajtókára kiürülvén, nagy koppanással kerül az asztalra.

— No még egyet! — kurjantja a csapos legénynek.

— De már azt ne; — veti ellen Gyömrei; velem tartson, komám.

Racsmány ráhagyja, ámbár hogy neki az a nézete, hogy a szentül meglátja őket Turzai Simon, aki arrafelé igyekszik ki az adai-utca végére, egypár nagyobbacska kecségét szállítva fűzfára tűzött. Már hogy a halak vannak felfűzdelve.

Nagyobb igazság okáért kizörget rá az ablakon Saesinány uram.

— Sógor!

Jött az hívás nélkül is. A halakat belepántálja a palaczk hűtőbe; — maga pedig odaszegődik tulanra a tanyai ember mellé.

Csöndesen borozgatnak, a világ sorját meghányva vetve, kivált a porciót: hogy az már évről évre több, a város belieknek ebadót is kell ujesztendő óta fizetni. Igazán kutyául van ez már.

— Hej! — csóválja a fejét Gyömrei: akkor már csak mégis jobb dolgunk van nekünk tanyánknak. No, még egy féllitert!

Megtárogatta a mándi zsebet: van anyaprópénz még benne. Mivel ő egy minutáig se szokott adós maradni: rögtön fizet.

állítás rendezésére hívja föl a verseczi járás iparosait és gazdálkodóit. A lelkes hangú fölhívás, részletesen felsorolja azokat az okokat, mik a rendező bizottságot ennek a kiállításnak a rendezésére ösztökölték és azokat a célokat, miknek az elérésére törekednek rendezők, kiállítók és nagyközönség, mikor ezen a nemzetiséglakta vidéken az ipar és mezőgazdaság haladásával, a hiányok föltüntetésével és az orvoslások módjával akarják föltüntetni a kulturális fejlődésnek és gazdasági haladásnak szükségét, nemeseítő, boldogító hatását.

Eppen az ez évben rendezett helyi kiállítások sikere is azt bizonyítja, hogy a hazai ipar megismertetésére és fejlesztésére a legelőnyösebb hatással vannak a kisebb helyi kiállítások. A makói, kecskeméti és mármaros-szigeti kiállítások egyszerűen fölkeltették a nagyközönség érdeklődését a helyi és kerületbeli ipar és gazdasági termékek iránt és amit éveken át tartó anketézéssel, gyülekezéssel nem tudtak elérni, azt egy csapással elérték a kiállításokkal, hogy azt ne mondjuk, a fölnöttek ezen szemléltető oktatásával. Mert tényleg oktatás számba mentek ezek a kiállítások is. Megtanították a közönséget arra, hogy a szükséglet beszerzésénél, fedezésénél teljes kielégítést nyernék a hazai ipar termékeivel is. Ere a célra pedig sokkal több eredményt biztosítanak a helyi, kisebb kiállítások, mint a nagy, nemzetközi vagy akár országos kiállítások is. Ezeknek a nagy fényében, a kiállítók és a kiállított tárgyak, termékek óriási tömkelegében eltűnik, nem érvényesül úgy a kisebb, de azért ügyes iparos, mint a helyi kiállítások szerényebb keretében.

De a verseczi kiállításnak van még egy más külön célja is. Az ország színe előtt akarja megmutatni, hogy Versecz városának derék, munkás lakossága micsoda nehéz, nagy, de eredményes munkával pótolta azt a veszteséget, mit a csapások egész sora mért erre a régen te nagyszerű

szőlőkultúrával, hatalmas borkereskedelemmel büszkélkedett városra. Mikor a filokszera teljesen tönkretette a verseczi szőlőkultúrát és így a borkereskedelmet is, a szinte agyonsujtott város lakossága az első reményből magához térve nem sirt, nem panaszkodott, hanem meggyőződve, hogy nagy nyomorúságában magára maradt, munkához látott.

És derék munkát végeztek. Amit ez a lakosság önjerejéből elért, az mindnyájunk, az egész ország elismerésére méltó. Embertől munkával, becsületes igyekezettel új szőlőkultúrát honosított meg. Borkereskedelme is újból föllendült, ipara nem remélt arányokban fejlődött és ma már imámedja, ideje van arra is, hogy megünnepelje a polgári munka legszebb sikerét. A renaissance, az újjászületés ünnepe lesz a verseczi kiállítás.

A kiállítást rendező bizottság fölhívásából, az előkészítők egész munkájából azt látjuk, hogy ebben a szép munkában egyforma igyekezettel, egyformán lelkes hazafisággal vesz részt ennek a vidéknek minden nemzetisége. Már csak ezért is, de mindenekelőtt ennek a kiállításnak nagy gazdasági jelentőségénél fogva is, az egész közönség pártfogására, rokonszenvére, a kereskedelmi és földmívelésügyi kormány hatóság támogatására méltó ez a vállalkozás. Mert az az áldozat, mit ilyen nemzeti célokra hoznak, áldással jár. Esményi áldozat ez a becsületes polgári munka a kulturális fejlődés oltárára. Arra az oltárra, melynél a haza minden polgára — és legyenek bár különböző nemzetiségűek is, — egyformán benső buzgósággal áldoz a magyar haza boldogságáért, arra az oltárra, mely előtt szívbeli barátsággal találkoznak azok, kik becsületes munkával és nem frázisokkal akarják szolgálni a haza üdvét, mindnyájunk boldogságát!

Zekowitz Emil.

Az udvar felől pedig valami kopott tilinkós vetődik be és csak úgy átáljában billoggeti az ujját a szerszámon, egy-egy rikkanást eresztve ki rajta. Nyomában a hegedűs, aki azokundálni szokott neki. Félreülnek.

Racsmány tartja szóval aó embereket és tölt nagy igyekvéssel.

— A komámasszony egészségére!

— A körösztfia egészségére! Hé, az már nagy legény, a múlt vasárnap már verekedett is.

— A sógorért!

A hetedik féllitert után közelébb húzódik s tilinkós és mintha csak maga malatóságára csinálná: rákezd.

Hangosabb lesz az emberek beszéde, miglen féltizenkettő tájt észhez kap Gyömrei.

— Hüh, a kirielejszomat! Most már későn van, becsukják a takarékot, mire odaérek.

No, de ha már ennyire van, hát akkor mindegy: holnap is elveszik ott; nem sietős.

Egyre vörösödik az emberek ábrázata, a páros banda mindjobban fujja — nyiszálja Gyömrei Mihály pedig folyton nagyobb — nagyobb hangon beszél a komával.

Garázda olyankor, ha iszos.

Két óra tájt immáron szörnyen kötöz-

kódó és a kiüresült palaczkot a szemközt lógó tükörbe látja. Valamikor, tán harmincz esztendő előtt, a hadnagy urtól látta azt Klagenfurtban. — Nem tudta arasabban megcsülekedni az sem.

— Kibe vágjam a bicskámat?! Azt a légen kopogó rézangyalát kendnek!

A komához intózkodott a szavallat, aki nemkülömben karakán férfi és nem hagy a jussából a Harkópáternek se.

Minéltogva egymásnak esnek és istenesen helybenhagyják egymást.

Ez már egy estfélé történi s a Jani gyerek meg a csapos legény nagy ügyvelbajjal szedi őket széjjel, holott már maguktól is megbékélnének, ki erről, ki amarról tapogatózva, törülgetőzve.

Gyömrey Mihályt fölszónokolják a kocsi; otthon ellenben már úgy veszik le, hogy maga is vagy tud fölöle, vagy se.

Másnap pedig dagadt orral, keresztül-kaul összeflastremozott ábrázattal áll be Dajcs urhoz: megmeg eladni hat métert.

De az Aranykalászt elkerüli. A szürke barátok garádicsán üldögél tizig és önnemü szegénykezéssé ballag át a takarékbá.

A boerek szabadságharca.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 8.

Kitchener mindenképpen szépíteni akarja azt a legutóbbi nagy vereséget, amelyet Berkenlaage mellett szenvedtek az angolok. — Távirati jelentéseiben részleteket közöl Londonnal, amelyekben hősiességnek mondja a meglepett angolok védekezését, de a végén mégis csak beismeri, hogy az angolok két gyújtókat elvették. A Daily Mail legújabb számában azt az örövendetés hírt közli az angol olvasókkal, hogy a vasúti sínek mentén felállított őrházak (ők erődöknek uavézük) megfelelnek a czárnak. Eddig egymástól kétszáz méternyi távolságra állították az őrházakat, most azonban annyira szaporították őket, hogy 200—300 méternyre esnek egymástól.

Ezekben az erődökben katonák tanyáznak és úgy őrködnek a robogó vonatokra, nehogy az alattomos boerek, régi rossz sokasukhoz képest, a levegőbe röpítsék azokat. Az egyes erődök az egész vonal mentén távirati összeköttetést tartanak fenn egymással.

Ezenkívül az erődök őrségei kaffer kutyákat szereztek be, amelyeknek ébersége közismert. Ezek nyomban csaholva kezdenek mihelyt mozog velami erődök közelében. — Szegény angolok, így kell védekezniök a boerek ellen.

Az angol hajók bojkottálására irányuló mozgalom, a világ összes kikötőiben pártolókra talált.

Legújabbban a new-yorki kikötő munkásai, akik közt írek nagyszámúak vannak, jelentették ki, hogy csatlakoznak a hamburgi kikötőmunkások mozgalomához. Genuában is rokonszenvesznek a kikötőmunkások a boerekkel. Egyedül Rotterdamban nem határoztak még a kikötő munkásai.

A rotterdami kikötőmunkások ugyanis — számuk zégezer, — kizáróan az angol hajók kirakodására vannak utalva, ha már most a bojkottot elhatároznák, éhen halnának.

De lehet, hogy a rotterdami munkások mégis rászánják magukat a nagy lépésre. — Sőt az sincs kizárva, hogy az angol kikötőmunkások is csatlakozni fognak a bojkottmozgalomhoz.

Nagy feltűnést kelt Fokvárosban — mint egy ottani távirat jelenti — egá londoni vizsgáló-bizottságnak odaérkezése. Ez a bizottság a katonai szállítások körül felmerült visszaéléseket akarja kikutatni. Ugyanis magasröngu katonaisztek, az élelmiszerek szállítására kiutalványozott pénzekből százezreket tüntettek el. Ez is szépevilágításba helyezi az angol hadvezetés eljárását.

Leleplezett kuruzsló banda.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 8.

A legutóbbi népszámlálás alkalmával kiderült azon megdöbbentő tény, hogy a délbácskai szerbajku lakosság közt alig van család, a melynek egynél több gyermeke volna.

Különösen Orbovác és Tovarisoa községekben, melyek lakossága igen jómódu, tünt fel e körülmény, mely a csendőrséget arra bírta, hogy puhatólódzék e gyanus állapot igazi oka felől.

A két gyanus haláleset, mely a múlt héten történt, az igazi ok kiderítésére vezetett. Borsity Milánné és Popovits Dusánné egyszóval egy és ugyanazon időben haltak meg.

A hatóság vizsgálata nyomán kiderítették, hogy két javasasszony, Trifunecz Mara és Sziákics Miléve okoztak a két asszony halálát, kik azért fordultak a kuruzslókhöz, hogy megzatuktól, mint a tölbi asszonyok, ők is megszabaduljanak.

A két javasasszonyon kívül letartóztat tak egy harmadikat is, Czervenicz Katát is, a kire hasonló üzérkedések bizonyultak rá. — A vizsgálat során borzalmas tetteik végtelen lárczózata került felszínre.

A javasasszonyok évek óta mesterszerűen üzték az angyal csinálást és sok asszonyt küldtek a más világra.

A szivtelen bestiák belefojtották az asszonyok lelkébe, hogy ha több gyermek van a családban, az nem Isten áldása, a miért is a fiatalabb asszonyok mindenképen szabadulni igyekeztek magzatuktól.

A vizsgálat kiderítette azt is, hogy sokan vannak még, kik e mesterséggel foglalkoznak, a kik ellen a nyomozást már meg is indították.

A királyné gyilkosa.

Budapest, nov. 8.

Regis E. francia orvos ez év tavaszán Ladame gerfi egyetemi tanárral együtt engedélyt kapott arra, hogy meglátogathassa a börtönt Lucchenit. E látogatáson tett megfigyeléseit a francia orvos a napokban tette közzé a Journal de Médecine de Bordeaux ban. Regis következőleg írja meg a látogatás eredményeit:

Luccheni alacsony, zömök, borotvált arcú, előre álló állkapcsú ember. Mosolygva lépett elé, a sima olasz megszokott hajngáncsival és azt sem kérdezve, kik vagyunk és honnan jövünk, teljes négy óráig beszélgetett velünk. Csak kezdetben változott meg egy pillanatra az arca, midőn látta hogy sürüu jegyzetünk.

— Miért irkálnak annyit? — tudakolta nyersen.

— Ön, válaszoltam neki, azon panaszkodott, hogy mindig megmástitják gondolatait és szavait. Ma másképp lesz. Beszéljen s én híven írok le mindent, a mit mond.

Ezrei az elevenére tapintottam. Arca ismét felderült s attól kezdve szívesen beszélgetett. Bőbeszédű és hosszadalmas. — Mindenről beszélt. Sorra kerültek származása, gyermeksége, utazásai, katonáskodása, politikai és társadalmi elméletei és nézetei, büntettének körülményei — s mikor erről szólt, hidegen eljászotta előttünk a gyilkosság végrehajtását — börtönbéli életét; úgy vettük észre, keveset törődik azzal a szörnyű jövővel, hogy ő, a huszonnyolczéves fiatal ember, örökre itt lesz eltemetve.

De mégis van egy dolog, amelyről Luccheni nem szereti, ha kérdezzük; s ez az egészsége.

Ha olyas kérdést intéznek hozzá, amely testi vagy lelki állapotát érdekli, vagy ha csak ő maga véli is, hogy a kérdés ilyen természetű: arca mogorává lesz, s röviden és szárazon azt válaszolja, hogy sohasem volt beteg és most sem az.

Csak nagy ügyvel bajjal és cselhez folyamodva sikerült őt orvosilag meggyógyítani. Erzsébet királyné gyilkosa határozot

tan a királygyilkosok klasszikus típusához tartozik, de elméjében van valami furesa és nem közönséges vonás. Luccheni csupa tudnivágyás; mód nélkül szeret olvasni. Éjje nappal olvasna, s mindent összezagyalva habsol fel, amit eléje adnak. De említésre méltó, hogy az olvasottakat el is sajátítja s az a sok mindenféle, Homérotól Schopenhauerig, megragad és magától elrendeződik műveletlen elméjében; elannyira, hogy beszédebe meglepő késszséggel és helyességgel tudja beleszólni a minden kor és nemzetbeli írókat. Ez a lázas olvasmánykedvelése volt az oka legtöbb fegyelmi büntetésének s ez vitte őt arra is, hogy a börtön igazgatóját meg akarta gyilkolni. A genfi Evché börtönében a raboknak joguk van hetenkint két könyvet kapni a könyvtárból, ha dolgoznak, s egyet, ha nem dolgoznak.

Géczy István Szegeden.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 8.

Megemlítettük már, hogy Géczy István a jeles népszínmű író Janovics Jenőhöz a szegedi szintársulatához szerződött. Első tekintetre is valami komor háttere van ennek a dolognak. Géczy István, akít a fővárosban népszínműveirért Tóth Ede után emlegettnek, aki darabjaival oly nagy sikereket ért el, akiről mindenki azt hitte, hogy tola erejével a kis vidéki színpadról már feljutott a Parnasszusra, most odahagyja a fővárost, elfeledett babérainak váltakozó izlésű világát és elmegy a csöndes tiszaparti metropolisba, hogy további sorsát a szegedi közönség kezére bizza.

Nem töprengünk itt azon, hogy a magyar író nehéz küzdelme, fizetetlen pályája legtöbbszor hálátlansággal fizetett munkája mennyiben volt osztályrésze a Gyimesi vadvirág, a Sárdi ház, A fekete rigó, Az ördög mátkája, Az anyaföld, stb. népszínmű szerzőjének, csak egyszerűen hírt adunk a befejezett tényről, hogy Géczy István muzsájával Szegedre költözik. Ott van az ő helye az alföldi rónaság romlatlan levegőjében a szintizti azivü emberek halás körében, amely akkor sem feledné el Géczy István érdemeit, ha az ő muzsája már nem is csapongana oly elevenen, mint akkor, amikor őt felfedezték.

Géczy István népszínmű-rendezőnek szerződött Janovics Jenőhöz. Ezután a kis kommuniké után nem hallgatjuk el azokat a kalandos híreket, melyek az ő szerződötését megelőzték. Géczy István havonként ötven forinttal dotált tagja a Népszínháznak. Ebből azonban — szinte hihetetlen — csak husz forintot „élvezett”. Ebből kellett családját eltartania. Természetes, hogy ilyen körülmények között a hajdani babérrdót a nyomor tövisei váltották fel. A házbérét sem tudta kifizetni és mi tagadás benne, már-már ott állt, hogy kiteszik az utcára.

Géczy, aki nagyon régi családból való, amikor a fővárosba ment, magával vitte egyetlen örökségét, egy kis tulipántos ládát, abban őrizte régi írásait. Legutóbb szorongatott helyzetében ismét ezen írások között kutatott és felfedezte, hogy a kis tulipántos ládának rejtett fiókjá van. Amikor felnyitotta,

huszonnégy darab nehéz ezüst kanalat talált ott. Múnyi a romantika. A préza az, hogy Géczy István hetven forintot kapott a régi ereklyékért és így megmenekült a házberveszedelemből. Talán ez az incidens készítette elhatározó lépésre a népszínműíró, aki mint említettük, most már a szegedi színház tagja.

A búrok harezi dala.

A búrok földjén vészharang
Sivítva csendül át,
S fegyverre szólít ősz apát,
Fiát és unokát.
A Vál-melléki földeken,
Hol átsapott az idegen,
A búrok népe vérben áll,
Szabadság, vagy halál!

Angol szuronytól csillanik
Erdő, méző, berek,
Véres csatára fel tehát,
Ti bátor emberek!
Ó búr apáknak gyermeki,
Vessétek végét már neki!
Vértől dagadjon hát a Vál:
Szabadság, vagy halál!

NAPI HIREK.

— Választmányi ülés. A magyar országi munkások rokkent és nyugdíj egylete debreczeni fiókjának választmánya folyó évi novembertől hó 3-án tartotta rendes havi ülését Keller Jakab elnöke alatt. Egyleti vagyon a központi pénztárnál: 489,792 k. 30 f. Az egylet teljes taglétszáma: 15,824 tag. A debreczeni fiók taglétszáma: 255 tag. A debreczeni fiók külön alapja: 362 k. 31. f. Ez összeg a «Debreczeni Első Takarékpénztárban» van elhelyezve mely a fiók egylet özvegyei és árvái gyámolítására fordítatik. Az egyletbe való belépésre főkérjük mindazokat, ki ez üdvös intézménynek s legkivált önmaguknak jó akarói. Az ügyekre vonatkozólag a beiratkozóknak készséggel szolgálnak bővebb felvilágosítással az egylet hivatalos helyiségében a «Debreczeni söracsarnok» című vendéglőben minden vasárnap déleltől 9—22 óráig.

— Házasságok és születések. Az országban szeptember hónapban 8419 házasságot kötöttek. Legtöbbet a Tisza—Maros szögén, legkevesebbet a Dunántul. Keresztény zsidó házasság 38 volt, e közül 21 esetben zsidó leányt vett el keresztény férfi, míg keresztény leány 17 esetben ment férjhez zsidóhoz. Ugyancsak szeptember hónapban az országban élve született 64,767 gyermek s meghalt 34,022 ember, a természetes szaporodás tehát 30,745 lélek volt.

— Sertésvásár. A debreczeni sertésvásár 1901 november 11-én megtartatik, miután a sertésvész megszűnt s a zárlat feloldatott.

— Az Iparossegédek továbbképző és szakrajztanfolyam felügyelő bizottsága f. é. okt. 22-én Dobieczy Sándor országgyűlési képviselő elnöke alatt tartott gyűlésen elhatározta, hogy ez évi tanfolyamot november hó 10-én ismét megnyitja. A szakrajztanfolyam tantárgyai hetenkint két napon este 7—9 óráig: az üzleti levelezés, az egyszerű könyvvezetés, a számítás mértani ismeretekkel kapcsolatban: vasárnapon pedig d. e. 8—12 óráig két csoportban az ipari szakrajzolás külön az építő iparosok és külön a géplakatosok és általában a fém iparosok részére.

Felhívjuk tehát mind azon iparos segédek, kik magukat tovább képezni akarják, hogy a tantolyamba felvételre az állami főreáliskola igazgatóságánál jelentkezzenek (Hatvan-utca 44. sz. I. em.) e héten szerdán, csütörtökön és pénteken este 6—8 óráig, hogy a tanfolyamot jövő vasárnapon megnyithassuk. A tanfolyam díjmentes. Az igazgatóság.

— Párbaj egy vers miatt. Legközelebb érdekes lakója lesz a szegedi államfőháznak. Egy debreczeni főgimnáziumi tanár és egy kereskedő, akiket párbaj miatt ítéltek államfőháza a debreczeni törvényszék. Az év tavaszán nagy port vert föl Debreczenben az a párbaj, melyet dr. Gulyás István főgimnáziumi tanár és Lovas Zoltán ugyanodaváló kereskedő között vívtak. A páros viaskodásra egy vers adott okot, amit a kereskedő írt és amit a tanár megbírált. Ugy történt a dolog, hogy Lovas Zoltán debreczeni kereskedő néhány társával tüntetést rendezett a színházban egyik színész ellen. Együttal verses megrovási kalandot szerkesztett a derék fiatal ember a kis színészről. A verset ki is nyomatták s azon a napon, melyen a tüntetés a színházban megtörtént, a rossz verset osztogatták az emberek között. Másnap egy debreczeni lapban Gulyás István főgimnáziumi tanár kemény hangon elítélte a színházi tüntetést. A cikkben a tanár szólott a guanyversről is, hogy akkurat úgy rimlik, akárcsak róftal mérték volna a verslábakat. Párbaj lett a dologból s a párbajban a tanár megvágta a kereskedő kezét. Ezért fog aztán a tanár is, a segéd is öt napot a szegedi államfőházban tölteni.

— Széllühdött ember. Mint őszinte részvétellel értesülünk Dr. Pallay Minklóst, a városunkban általánosan ismert kiváló orvost tegnap széllühdés érte, mely a feloldatást béni totta meg. A képzett, derék orvos iránt általános a részvétel.

— Verekedő öreg. Már bizony nem éppen a fiataljából való György István, mert a sir felé billen a fállába. Hetven év terhe nyomja a vállát, hanem azért még most is fiatalos hévvel mulat a korcsmában, sőt azt is megteszi, hogy a neki nem tetsző szóra felfortyan benne a harag és készen áll az ütésre. Tegnap egyik külvárosi korcsmában mulatott Kása Miklós napszámmossal, kivel csakhamar nagy vitába heveredett a luscakja felől. Az öreg György végre kijött a sodrából és egy hatalmas pofonnal adott erősítést állításának, mely a pof Kása Miklós balarczullatán csattant el. Kása székét ragadott s azzal támadt az öregre, de ez kicsavarta kezéből a székét és jól elverte vele. A korcsmáros kituszkolta a két verekedőt az utcára és azután csend lett, csupán Kása fényegedezett még az utcán egyidaig.

— A löversenyek titkaiból. Kiehofer Margit, volt fővárosi kardalasnő, néhány évvel ezelőtt Bécsbe ment, ahol Pászty Margit néven a Karl színház hatvanforintos alkalmasságot nyert. Daczára kis fizetésének, mindig nagy lábon élt. Egyszer összeütközésbe került a törvényszékkal is, mert egy bécsi ékszerkereskedő cégtől háromszer korona értékű nyakéket vásárolt, de a fizetést kis korúsága címén megtagadta. Ennek daczára szorgalmas látogatója volt a löversenyeknek, bizalmas zsokéismerősei révén jó löveléseket kapott és nagy összegeket fogadott. A fogadásokban szerencséje volt s nagy vagyona lett szert. Az utóbbi időkben vesz

eni kezdett, s az őszi löversenyek alatt már teljesen elszegényedett. Különözeteit nem iszette s egy szép napon eltűnt Bécsből. — Mint hírik, most valahol Németországban kóborol es daloskávénházakban keresi kenyerét, a valaha hódítóan szép magyar leány.

— A gyanúsítás áldozata. Kiss Irén bécsi polgári iskolai tanítónő nemrégiben felfüggesztették állásától és fegyelmi vizsgálatot rendeltek el ellene. Ezekre olyan feljelentés adott okot, aminek valódiságát a becsületében meghurcolt nőnek nem volt módjában megczáfolni. A névtelen feljelentésben foglalt vádak és az ezekre alapított fegyelmi annyira megviselte a gyöngye nő idegzetét, hogy tegnapelőtt, mikor az iskola szék éppen az ő fegyelmi ügyét tárgyalta, feldult ábrázattal hirtelen berohant a terembe s ötször elsütötte revolverét a jelenlévőkre, akik közül azonban a golyó szerencsére senkit sem ért. A hatodik golyóval önmagát lötte mellbe és meghalt.

— Öngyilkos munkás. Tegnap lapunkban röviden emlékeztünk meg egy öngyilkosságról. Az öngyilkos Murvai Imre kefégyári munkás ki felakasztotta a szobájában magát. Murvai nem régen nősült meg, de a sors megirigyelte a boldogságukat és az asszonyt elszakította a szerető férj oldalától. Murvait nagyon lesújtotta a csapás és folyton hangoztatta az öngyilkosságot. Tegnap hajnalban végre is hajította az öngyilkosságot. Mire észrevették már akkor halott volt. Az öngyilkoshoz Dr. Varga Emil ment ki de már ő is csak a beállót halált konstatálhatta. Murvai levele melyben öngyilkosságának okát adná nem hagyott hátra. Hozzá tartozói azt hiszik hogy a felesége utáni bánat a kergette a halálba.

— A falusi kis lány. . . . A falusi kis lány története, hogy nagy városba kerül a lány, néha idill, mint a régi jó Czuczor verse bizonyítja, de néha tragédia. Tragédiát sejtet az a jelentés is, a melyet ma a pécsi rendőrség adott ki, a mely a maga szárazságában így hangzik: Panaszt tettek, hogy Gátai Anna Erzsébet-u. 17 éves cselédleány, ki erre helybeli ur háznál szolgált, eltűnt. A leány magas, karcsú növésű, fekete haja, kék szemű. Eltűnésekor zöld posztóruhát viselt. Alapos a gyanu, hogy a járatlan falusi leány, ki néhány hét előtt került először a városba, valami lélekkufár kezei közé került. A ki hirt ad a leány eltűnéséről, jutalomban részesül.

— Jókai Mór a pozsonyiak ellen. Pozsonyból táviratozzák: Ma a színházban tegnapelőtt Jókainé ellen tüntetések készültek, Jókai Mór táviratban értesítette Relle igazgatót, hogy neje további föllépéseit egyelőre nem engedje meg. Jókai Mór tegnap este 8 órakor a gyorsvonattal Pozsonyba érkezett. Jókai a keddi tüntetéseket néhány éretlen fiatalember művének tekintti, azonban azt sejtí, hogy a tervezett demonstráció szálai Budapestről indulnak ki.

— Talált női gallér. folyó hó 7-én este 10 órakor Egyháztér 7. számú ház előtt egy finom fekete női gallér találtatott, tulajdonosa a II. ker. r. kapitányságnál kell igazolás mellett átveheti.

— A gyáva oroszán. Párkány-Nánáról, Esztergom vidékéről írja tudósítónk, hogy Góra János vasuti pályáőr egy jól kifejlett orosziant látott a sineken. Az őt megijedt és beszaladt a pályaházba. Az állomási főnök és a pályafelügyelő fölfegyverkezve megindultak egy hajtáson — oroszán vadászatra, de az oroszán, úgy látszik, megsejtette a veszedelmét és éppen nem oroszánhoz illő opportunizmussal kerekelt oldott. Az orosz-

Hán-egy tehát ismét csak ott van, ahol első stádiumában volt. Tudniillik hol oroszán, hol tigris és mindig csak egy ember látja egyszerre. Valóban igaza van a költőnek, hogy nagy művész a togság szenvedése. Az állatok büszke királyából ravasz rókát csinált.

— A szegzárdi bor áldozata. Szegzárdról írja tudósítónk: Szegzárdon a régi jó időben, amíg még ontotta a hegy a híres bikavért, minden hétre esett egy pár fejbeverés, vagy bieszkázás a virtuskodó polgár legények között. Az idejéből természetesen úgy látszik meg hozta a hosszas vizivás alatt elfeledett virtuskodást: napirenden vannak a korcsmai és más egyéb verekedések. Egy ilyen éjjeli duhajkodásnak lett áldozata múlt éjjel Posta Lajos ide való jómódu paraszt ember is. Prandner János prészházában kvaterkáztak, ahol összeszólalkozott egy Gróf Pál nevű ezimborájával, ki úgy vágta fejbe egy szélő karóval, hogy koponyája azonnal kettéhasadt és Posta pár perc múlva kiszenvedett. Gróf Pált letartóztatták.

— Megtámított munkás. Koltás Imre munkás tegnap éjjel kissé mámorosan tért haza lakására. A zugó utcában melléje csatlakozott egy idegen férfi, ki azonban őt néven ismerte és ajánlkozott hogy őt hazakiséri. Koltás szívesen vette ezt, és ahogy egy dara big haladtak, a kísérő lábát Koltás lába elé tette, úgy, hogy ez keresztül bukkolt rajta. Az idegen is odavágódott Koltás mellé a földre és így akarta ellopni óráját és erszényét. A részeg munkás észrevette az idegen szándékát, de nem birt vele megbirkózni és így ennek sikerült őt órájától és 9 korona pénzétől megfosztani. Koltás feljelentésére a rendőrség nyomozza a vakmerő tolvajt.

— Hamis pénz a felvidéken. Mint kassai tudósítónk írja, egy idő óta nagymennyiségű hamis pénz került forgalomban a felvidéken. Egymásután jönnek a feljelentések s kassai rendőrséghez előadván a felusi emberek terjesztik a hamisítványokat. A rendőrség vizsgálatot indított a pénzhamisítók felkutatására. Addig anyit tudtak meg, hogy a hamis pénz szepesmegyei munkások hozták. forgalomua A rendőrség most így irányban folytatja a vizsgálatot.

— Kopár területek beerdősítése. A földmivelügyi miniszter elrendelte, hogy jövőben is a kopár, vízmosásos és futóhomok területek beerdősítéséért ingyen facsemeték osztásának, az illetőknek csupán mérsékelt vasúti szállítási költségeket kell fizetniük. A kiosztás módjait a következők: Az ingyen csemetéért benyújtott kérvényeket ez év végéig az illetékes erdőfelügyelőséghez kell benyújtani, az állami kezelésbe vett területek birtokosai a m. kir. erdőhivataloknál jelentik be csemeteszükségletüket. A kérvényben megjelölendő a csemeték faja, mennyisége a beerdősítendő terület helye kiterjedése s a birtokos lakóhelye.

— Lihungcsang meghalt. Pekingből jelentik, hogy Lihungcsang tegnap éjjel 11 órakor meghalt. A kínai tábornokok Lihungcsang halála alkalmából intézkedéseket tettek esetleges idegenellenes tüntetések ellen, amelyeket azonban nagyon valószínűtleneknek tartanak. Csing hercegnek, aki eléje utazott a császári udvarnak, és Csufunak táviratott küldtek. A kormányügyeket Csing herceg, Pecsili tartomány ügyeit pedig Csufu paotingfui kormányzó át Lihungcsang utódjának kinevezéséig. Lihungcsang utódja valószínűleg Juansikkai santungi kormányzó

lesz. Lihungcsang orvosai voltak Coltmán amerikai, Velden német követségi orvos és Lihungcsang kínai háziorsosa, a ki a tiencini főiskolán végezte tanulmányait.

Lihungcsang nagy szerepet játszott a legutóbbi kínai események alatt és az ő higgadt, diplomatikus közbenjárása sokban elősegítette a kibontakozást. Lihungcsang azonkívül, hogy hazája első államférfia volt, Kína leggazdagabb embere is volt. Vagyonát azonban nem a legtisztább módon szerezte, ami azonban éppenséggel nem ártott a tekintélyének.

— Csaló vigéczek. A vigéczek megrendszabályozásának alig látható némi külső eredménye. Furfangosan ki tudják ezek játszani a törvény rendelkezéseit s ravasz módon kerítik hálójába a hiszékeny embert. Rendesen házhöz látogatnak el a bőbeszédű utazók és részletfizetésre kínálják áruikat. A kit aztán horogra kerítenek, nem tud szabadulni tőlük. A részletfizetés egyetlen elmulasztására pert akasztanak a vásárló nyakába s húzzák vonják bíróságtól bírósághoz. A rendőrség bünyügyi osztályának már több dolgot adtak a tolakodó népségek. Óva intjük olvasóinkat, hogy fel ne üljenek a vigéczek ígéreteinek s a hozzájuk tolakodónak mutassanak ajtót.

— A kecske Miskolcz környékén az egyik vasuti állomáson urak várták a gyors vonat érkezését és mert unatkoztak, hát az állomásfőnök kecskéjével kezdtek játszani. A kecskét később az első osztályú váróterembe vitték, a nagy tükör elé csalták s a tükörben látható másik kecskére hívták föl figyelmét. Az állomásfőnök kecskéje eleinte barátkozni akart saját képmásával, de azután megharagudott, a tükörnek rohant és azt összetörte. Ezzel ez az ügy befejeződött, de a magyar államvasut újabb ügyet csinált belőle és azt a kérdést vetette föl, hogy ki fizeti meg a kárt? Az urak e, akik a kecskével játszottak, az állomásfőnök, aki a kecske, avagy pedig maga a kecske. — A kérdést persze most a bíróság dönti el.

— A katonai ügyosztály felhívása. A városi tanács katonai és illetőségű ügyosztálya felhívja azon debreczeni s más községbeli illetőségű állítás és népfelkelő köteles ifjakat a kik az 1879, 1880, 1881, 1882, 1883-ik években születtek, hogy összeírásuk végett a katonai ügyosztály hivatalos helyiségében (városház keresztépület 1. m. 18 ajtó naponta kint a hivatalos órák alatt délelőtt 9—12-ig délután 3—6-ig 30 nap alatt de legkésőbb november hó végéig annyival is inkább jelenkezzenek (illetőségi bizonyítvány, keresztlevél, munka vagy cseledekönyv magukkal hozandó) mert a ki ezen jelentkezést anélkül hogy legyőzhetlen akadályok hátráltatták volna — elmulasztja kihágást követ el és 10 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal vagy ennek megfelelő elzárással büntetettetik.

— Negyedmillió lopás. Aradon özvegy Kintzig Ferenczné lakására a család távollétében szerdán éjjel betörték. Elvittek 240,000 koronás takarékkönyvet, 20,000 korona értékű ékszert és több ezüsttárgyat. A tettes a nyitott folyosó ablakán hatolt be s a szoba ajtódeszkáit felfeszítve, bujt be a lakásba. — Ott egész nyugodtan dolgozott, az értéktárgyakat összecsomagoította s aztán az egyik ágyba lefeküdt, cigarettázott, ujságokat olvasott, reggel megmosdott s a gallérját egy ott talált új gallérral kicserélte, aztán észrevétlenül eltűnt. A lakásban levelet hagyott hátra, melyben anarchistának valja magát megírta, hogy Törökországba szökik. . . Nem tudja, hogy a lopott tárgyak áldást

hoznak-e rá, de kéri az istent, hogy fixesse százszorosán vissza volt tulajdosnak. — A takarékkönyvet nyomban letiltották s így ez a pénz nem vész el. Az ottmaradt gallér kecskeméti cégtől való. A rendőrségen a nyomozást megindította.

— Agyonlőtté a nevelt leányát. Kassai levelezőnk írja: A közeli Kemence község-megrázó dráma játszódott le. Metenyka László földbirtokos vadászfegyverét tisztogatva, nem vette észre hogy az töltve van. A fegyver eközben elsült s Metenyka László nevelt leánya, Eedácska Katalin, holtan rogyott össze. A fegyver halatékton találta Metenyka László önként jelentkezett a csemőrségnél.

Színház.

Színházi műsor.

Csütörtökön, november hó 7-én, hétfő 33-ik szám »C« — A kis szökevény. Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzte: Monkton Lionel.

Pénteken, november hó 8-án, hétfő 34-ik szám »A« — újdonságul először Zaza Szinmű 5 felvonásban. Irták: Pierre Barton és Simon. Fordította: Heltay Jenő.

Szombaton, november hó 9-én, hétfő 35-ik szám »B« — másodsor: Zaza.

Vasárnap, november hó 10-én két előadás; délután 3 órakor, félhelyárakkal: A tartalékos férj. Bohózat 3 felvonásban. Irták: Dr. Guthi Soma és Rákosi Viktor; este 7 és fél órakor, fényes kiállításal, új díszletekkel és jelmezekkel, hétfőszünetben, újdonságul először: San-Toy. Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzte: Sidney Johnes.

Hétfőn, november hó 11-én, hétfő 36-ik szám »C« — másodsor: San-Toy.

Zaza.

Szinmű 5 felvonásban Irták: Pierre Barton és Simon. Fordította: Heltay Jenő.

Szinrekerül ma este.

I. felvonás.

Egy külvárosi orpheum, hol lézeng a sok gavallér. Az énekesnők öltözőjébe beba kukucskálnak s mindenfelét megengednek maguknak. Zaza az orpheum első énekesnője erőnyes csupán és semmi féle udvarolgatást nem vesz komolyan. La Camus, Michelin, Duboisson mind mind udvarolnak neki különösen Duboisson ki gazdagságáról híres; de egyszersmind ki állhatatlan természetéről is. Csupán egy férfi érdekli Zazát Du Fresu egy csinos baraa férfi; De az nem igen látszik vele törődni s egész idejét Florián mellett tölti, ki szintén az énekesnője az orpheumnak. Mégis annyira viszi, hogy Du Fresu bejut az öltözőjébe sőt segít is Zazának öltözni s itt egy másba szeretnek.

II. felvonás.

Zaza lakása, hol Du Fresuval élnek belogán. Zaza rajongásig beleszeret Du Fresu s ez elutazását jelenti be. Cascart ki jó pajtása és művész társa Zazának kipubaltolja, hogy Du Fresu nős és tudatja is Zazával, ki e hír hallatára eündül felkeresni Du Fresu lakását, hogy rábirja nejétől való elválásra.

III. felvonás.

Du Fresu lakása. Zaza egy collégánője társaságában megjelenik és kedvesét ka-

reszi; ki előtte egy órával Párisba ment s így nem tudván vele találkozni elhatározta, hogy kedvese nejét valami ürügy alatt megvárja s meglátja milyen; mert ő öregnek képpel el a nő; ki férjének mondja az ő kedvesét s kit bizonyára a férj nem szeret s ezért keres másutt szórakozást. Egyszerre csak megjelenik egy kis leánya s bemutatja magát, hogy ki. Zaza nyakába borul a kis leány nak, — ki feltűnően hasonlít atyjára, — és sir. Végre megjelenik az anya egy szép, fiatal, bájos arcú nő s Zaza kimentve magát eltönczlik a házból megtörtén és sirva ejtve ki e szavakat. »Most már vége mindennek, ő anyém nem lehet.«

IV. felvonás.

Ismét Zaza lakasa. Dulvisson még mindig szereti s állhatatos udvarlója marad; Se Zaza most sem fogadja sőt Álvay megérkezik ott találja lakásán Dulvissont ékszerekkel s annyira dühbe jön, hogy kidobja az udvarlót. Du Fresu jön, Zaza felkéri előtte, hogy mindent tud és szemrehányásokat tesz kedvesének, hogy mért nem tudatta vele, hogy nős és felszólítja, hogy váljanak el és felejtsek el egymást.

V. felvonás.

Három évvel később történik, — Zaza már Páris első énekesnője az orpheumnak csillaga. Mindenki csak róla beszél és őt istenítik. Duboissont végre elfogadja udvarlólul s kedvese lesz. Du Fresu felesége Amerikába utazik rokonához s a férfi ismét visszatér Zazához, hogy neje távolléte alatt a régi szerelmének éljen. De Zaza ott hagyja őt a faképnél s a férfi midőn ismét szerelemről kezd beszélni előtte kocsijába ül s elbajtatva vezetve ott hagyva volt ideálját az utcán.

* A kis szökevény. A mult színházi szezon kedvelt darabja volt, A kis szökevény, mely különösen a gyermekvilágot érdekelte szerfelett Sziklay talonon való vidám mókázása miatt. Tegnap ismét színre került, de nagyon csekély érdeklődést keltett. Szinte üres volt a nézőtér. Talán ez okozta, hogy az előadás sem volt oly egybevágó, mint kellett volna lennie. Komlóssy Emma, F. Kállay Lujza sok-sok tapsot kapnak. Szathmáry Árpád és Sziklay Miklós sok derűtséget keltettek művészi játékukkal. A sikeren osztozott velük Székely Gyula is, kinek gyönyörű baritonja remekül csengett.

* San-Toy. Vasárnap este lesz bemutatója színtársulatunk ez évi »klou« jának a Népszínházban szenzációs sikert aratott San-Toynak, melyhez Sidney Jones irt zenét. És pedig milyen zenét! Madárcsicsergéshez hasonló e muzsika, tele harmoniával, édes dallamokkal, könnyed lejtéssel, bohókás és kedves zenei gondolatokkal. Elég arra, hogy azt, kinek csak egy kis kedélye van, álmódosásra bírja és elandalítsa. A darab meséje teljesen hozzá simul a zenéhez, és oly különleges exotikus, mint az. Bájos vonzó képekkel vannak tele a mozgalmas jelenetek, melyek tánczezel, csoportosulásokkal, felvonulásokkal érdekes képet tárnak a méző elé. A sárga faj fiait tar koponyájokkal földig érő czopfaikkal a tipegő hebegő kímái asszonyokat bizar színű öltözékeikkel varázsolják eienk a szökevény, melyek rendkívül alkalmasak a hatásos tablók rendezéséhez.

Az igazgatóság nagy áldozat készsége pazar fényvel állítja ki az operettet, mely méltó lesz a debreczeni színház dicső multjához. Az operette jellemző főpróbáját holnap tartják meg.

A Nimródok.

— nov. 8.

Készülődnek a modern Nimródok. Főjükre teszik a vadászkalapot felhuzzák a zöld vadász kabátot szarvasbőr vadásznadrágot, vadászcizmát, nyakukba vetik a vadásztarisznyát, puskát akasztanak a vállukra s aztán — nagyot huzván a jóféle szilvóriumos butykoskól — mennek orszlán vadászni.

Mindez Esztergommegyében történik, hol — miként már mi is több ízben érintettük — valamelyik vadászállatsereglet rozoga ketreczeiből megszökött néhány jámbor tigris és orszlán s mest hajléktalanul csatangolnak a megye területén a bégető nyájak körül.

Szegény fenevadak tudniük, minthogy szökevény létükre már nem táplálkozhatnak az állatsereglet gazdájának kegyelméből így kísérleteznek most a szabad étellel amit különben úgy hisszük, szívesen újra elcserélnének a megszokott kényelmes ketreczi penzióért.

A jó esztergomiak azonban — s méltán — rettegnek a kóborló fenevadaktól s már hetek óta katonasággal lesetnek rájuk a karamok körül.

Az állatok ugylátszik óvatosak a katonasággal szemben és inkább másfele kalandoznak ahol nem leselkedik rájuk a hadsereg. Ez az oka azután hogy most maga a megye indit hivatalos hajtóvadászatot ellenük s a vidék összes Nimródja vadászélményeikben gazdag nyul és kacsavadászok fegyvert ragadnak a bestiák kiirtására, s hajtóvadászatban mennek az állatsereglet gevezett tagjai ellen. Majd megvállik melyik az erősebb!

Azt hisszük a Nimródok lesznek azok mert hiszen az európai vadászok ma egytől egyig születtek hősök: féléjszaka lesik a vad kacsát s mikor aztán ezrivel röpül el a fejük fölött, akkor »puff puff« — közibéjük lőnek. Körvadászatot rendeznek: néha körben felálnak s lassan mind megindulnak a kör középpontja felé; az utjokba akad szegény vadak — tudniük a mi európai vadaink amely lyek úgy félnek az emberektől mint a bünjeiktől — természetesen mind futva menekülnek előlük; de kifelé már nem futhatnak a körből tehát be a kör közepe felé kell szaladniuk úgy hogy mire a vadászok gyürüje egészen összeszorul a közepén levő térségen már halomba van ott valamennyi halálra ijedt vad ami csak utjokban akad.

Akkor aztán »piff-puff-puff piff-puff-puff«: a hősök elkezdnek lövöldözni s célzás nélkül durantják le az egycsomóban levő állatokat.

Hajtóvadászatot is rendeznek s mindenki tudja akinek fegyver volt valaha a kezében, hogy ehhez sem kell nagyobb vadász ügyesség, vagy több hősiesség mint az előzőhöz. Fölverik a megrémült vadat, ez fut szegény mint az örült s akkor »piff-puff« belőnek a központba. Akárcsak tojást lőnének a városligeti lövöldökben.

Ez az európai Nimródok vadászerenye rövid kivonatban,

Mindenesetre nagy hősiesség melyet még csak emel a stilszerű vadászruha vadászkalap és vadászcizma. S ha az esztergomi megyei tigriseknek és orszlánoknak — amelyek ketreczeikből már ugyanis son mindenféle emberi ruhaviselést megszokhattak, ez impánnálni fog akkor valószínű, hogy a Nimródok legközelebb már igazi fenevadakat éjthetnek vadász-zsákmányul, Föltéve, hogy nem reked be a puskájuk ha fenevadak láttára lehül a vadászok vére.

Irodalom.

Gorkij Maxim, az oly fiatalon és hirtelen világhírűvé lett olasz író, — egy helyütt, egyik novellájában szóvá teszi az olvasást. Azt tartja, csak olyan könyvet érdemes olvasni, a melyikből igen sokat tanulni. Olyan könyvet olvassunk, a mely az élet titkát, az emberek lelkét ismerteti meg velünk. Az életet az idők tanuja, az élet mestere nélkül, a történelem nélkül nem lehet teljességében megérteni. Az idő elmúlt, a mikor szájhagyomány vagy anekdoták szállították ősről utódokra a történelmet. Annak a korrak is vége van, a melyik csak a magamemzete történelme iránt érdeklődött. Azért, ha történelmet olvasunk, az csak az emberiség története lehet, világtörténelem, mely azonban a mi hazánkat is a kellő helyre illeszti. Ezt teszi a Nagy Képes Világtörténet, melynek most jelent meg 141. füzet.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetenkint is kapható 60 fillérjével. Megjelenik minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII. Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján havi részletfizetésre is.

CSARNOK

A gonosz mostoha.

— Regény a népelethől. —

I r t a: Szini Péter.

X.

A mentő kéz.

Hideg szél ingott a letarolt vidéken keresztül. Sötét köd ereszkedett le a földre, mintha csak éj volna. Az ember nem volt képes csak néhány lépésnyire sem előre látni.

— Borzasztó egy itélet idő ez! — kiáltott fel Bácsi Mihály. — Mikor érem még el Pállakot?..

A pipa is kialudott szájában, de most nem törődött vele.

Erősen csapdosta lovait s a szán nyilsebesen futott tova a meg keményedett havon.

Néha néha elfolytott káromlás tört ki ajakán Szidta a kemény időt, az egész világot, Venczelt kit hesztalan kutatott.

A hogy rohant a szán a hóval befedett tón, egyszerre csak meghorkant az egyik lova.

Bácsi Mihály megsujtá ostorával.
A ló hátrahőköl s nem mozdult előre.
— Mi az Isten csodája lelhetette ezt a lovat?
Talán valami farkas állott elébe? ...
Gyi, te Holló!
A ló rángatózott hámjában, de lépést sem tett előre.
Bácsi Mihály nem tehetett egyebet. Le kellett szállania, hogy megnézzze azt az akadályt szolgáló valakit.

Tapogatózott a hóban. Egyszerre csak valami nyöszörgő hangot hall éppen a lovak lába előtt.

Ostorával eltaszítja a havat s nemsokára elébetűnt az akadály.

Egy gyermek volt ott, bekötve fekete színű nagykendőbe.

Bácsi Mihály épen nem volt lelkiismeretes ember s szíve sem indult könnyen könyörületre.

De ez a jelenet felette meghatotta.

— Hát itt hagyjam? .. Dehogy hagyom! Lehetetlen ember lennék, ha egy életet veszni hagynék.

Felemelte a földről s gubájába burkolá a nyöszörgő gyermeket.

— Ki tehetette ezt ide? .. Ki volt az a kegyetlen szívé? — gondolá magában. —

Lehetetlen, hogy ez a gyermek magától jött volna ide!

Keresni kezdett a hóban ismét. A sötét köd akadályozta látásában. Csak tapogatózva haladhatott előre.

Csakhamar ráakadt az anyára is. Ostorával megérfutá, de az nem mozdult.

Nézte hosszan, .. merően, de nem volt képes felismerni arczvonásait.

— No ennek már vége! Megfagyott a szerencsétlen! .. Feláldozva magát gyermekeért! .. Ki az ördög hurczolgatja őt, ha már csak ugyan meghalt?! .. Jó lesz neki pihenni itt is!

Felít a szánra s összehuzta gubáját magán.

— Már ezt a szegény kis teremtest csak nem hagyhattam itt a hylálnak. Ugy sem sok jót tettem életemben, legalább ez egy jöttel letudok büneimből valamit! ..

Majd csak kislát: hogy ki gyermeke volt.

Megsuhogtatta ostorát s a lovak tovarópiték a szánát.

A gyermek megmenekült a bizonyos haláltól, míg az anya ott maradt eltemetve, betakarva lágy hópehelyvel.

Ha tudta volna Bácsi Mihály, hogy leányát hagyta ott a hideg hőszemfádel alatt s hogy unokája az a gyermek, kit megmentett?!

Hogyan tudhatta volna ezt? ... A szerencsétlen Juliskát a kiállott sok szenvedés teljesen felváltoztatta. Nem csoda, hogy a sűrű ködben édes apja sem volt képes felismerni.

Rohant a szán tova, mint a gondolat. Végre a sötét ködből kibontakoztak Pállok község körvonalai.

Bácsinak volt egy jó ismerőse, khez felszéllet. A kis leány magához jött a meleg szobában s gögicsélve iszogatta a jó meleg tejet, mit a jó háziasszony adott neki.

Bácsi Mihály keblén, hogy megmentett kis gyermeket szemlélte, jóleső érzélem volt keresztül.

Régóta érzett lelke ily nyugalmat. Olyan volt mintha minden bűnűt egyszerre lerakta volna vállairól.

Vágyott hazafelé. Nem is maradt sokáig Pállakon.

Néhány óra multával utban volt faluja felé, nagy lelki nyugalommal tartva gubájában a megmentett kisgyermeket.

— Az Isten rendette így! — mormogá.

— Háttha még ebben fogom feltalálni örömet?!

E gondolat felemelőleg hatott reá.

(Folyt. köv.)

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		V o n a t		Érkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat	1.28	délután	
P.-Ladány	8.10 este	Személyvonat	9.43	este	
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat	1.50	délután	
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.10	este	
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat	5.45	reggel	
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonat	9.40	este	
P.-Ladány	3.37 "	Tv. sz. sz.	5.34	délután	
Debreczen—M.-Sziget—Körösmező					
Királyhas	5.10 reggel	Személyvonat	2.08	délután	
Körösmező	2.56 reggel	Személyvonat	12.41	délután	
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat	10.50	éjjel	
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonat	4.56	délután	
Szatmár-Németi	7.58 este	Tv. sz. sz.	12.08	éjjel	
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonat	8.50	este	
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.22 reggel	Személyvonat	11.21	déllelőtt	
Szerencs	4.01 délután	"	7.03	este	
Szerencs	6.58 este	"	10.43	éjjel	
Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24	déllelőtt	
Tisza-Füred	4.21 délután	"	2.56	este	
Debreczen—Nagy-Léta—Vértess					
N.-Léta—Vértess	9.35 reggel	Vegyesvonat	11.16	déllelőtt	
N.-Léta—Vértess	4.31 délután	"	6.18	este	
Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat	9.17	déllelőtt	
"	4.06 délután	"	7.29	este	
H.-Nánásig	11.20 délelőtt	"	1.18	délután	

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		V o n a t		Indul	
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz.	6.08	reggel	
P.-Ladány	5.08 reggel	Személyvonat	4.00	reggel	
Budapest	3.36 délután	Személyvonat	9.15	déllelőtt	
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat	2.03	délután	
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat	7.05	este	
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonat	6.50	reggel	
Körösmező—M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár-Németi	8.46 reggel	Gyorsvonat	6.42	reggel	
Szatmár-Németi	7.32 reggel	Személyvonat	3.45	reggel	
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat	6.—	reggel	
Szatmár-Németi	6.45 este	Személyvonat	2.47	délután	
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonat	11.35	déllelőtt	
Körösmező	10.12 éjjel	Személyvonat	1.22	délután	
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.—	reggel	
Szerencs	12.07 délután	Személyvonat	9.03	déllelőtt	
Szerencs	7.53 este	Személyvonat	5.10	délután	
Nagy-Léta—Vértess—Debreczen					
N.-Léta—Vértess	7.18 reggel	Vegyesvonat	5.25	reggel	
N.-Léta—Vértess	3.13 délután	"	1.05	délután	
Tisza-Lök—Debreczen					
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat	6.06	reggel	
Tisza-Lök	6.35 este	"	2.45	délután	
H.-Nánásig	8.20 délután	"	1.30	délután	
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat	4.18	reg	
Füzes-Abony	5.45 délután	"	11.35	déllelőtt	

Diszitett női kalap
már 2 frttól feljebb.
Szörme coliók.
Karmantyukban
nagy választék.

Hajdu és Biharmegye általános elismert legnagyobb
Női felöltő és női kalap
áruháza

Téli posztó gallér,
prémme
12 frttól feljebb.
Eredeti modell drbók.
Színházi gallérok fél
árban.

RÓZSA LAJOS
Debreczen, Kistemplom-bazár.

Prémes téli kabát
már 6 frttól feljebb.
Prémes félpaletók
már 10 frttól feljebb.

telhalmozott raktár miatt
nagy alkalmi-eladást
rendez.

Gyermek köpönyeg
már 3 frttól feljebb.
Szörme gallérok
már 8 frttól feljebb.

Kardos László
áruházában,
Kossuth-utca 9.

Az őszi és téli időnyre megérkeztek a sok
hasznos érdekes és szép árucikkek, u. m.:
Szintartó barchentek, flanellek, flanel
takarók, ágyszerítők, függönyök, paplanok,
madráczok, divány takarók, szőnyegek, kocsi
és lópokróczok, bntorszövetek, linoleum és
lábtörők.

Valódi szepeségi-árak, asztalneműk,
törülközők, zsebkezdők, vásznak, legjobb
faj chiffonok, férfi-, női- és gyermek kész
fehérneműk, flanel, posztó és selyem al
sészoknyák nagyválasztékban.

== Vegyünk ==

Osztálysorsjegyet

K. 1.50 3.— 6.— 12.—

Mészáros Miklós

m. kir. szab. oszt. sorsjegy főarudájából

Bpest, VIII. József-körut 22/24

Megrendelés és a pénz megküldése posta-
utalványon.

Pontos kiszolgálás

Pontos kiszolgálás

Nagy jövedelem.
magas jutalék

kinálkozik mindenkinek, aki egy
elsőrangú budapesti részvény-
társaság képviselőjét, a tör-
vény értelmében megengedett
sorjegyek részletfizetésre való
eladásra elvállalja. Levelek:
„Nagy jövedelem“ címre,
Eckstein Bernát hirdetési iroda
Budapest, V., Fürdő-utca 4. sz.

Csász. és kir.

udvari szállító.

DITMAR R. BUDAPEST

IV. Kossuth Lajos-utca 3.

Legnagyobb választék:

Petróleum lámpák, villamos, továbbá kombinált villamos és légszesz csillárok
Ditmár-féle szabadalmazott teljesen szagtalanul égő és transportálható rütő és főző kályhákban.

Különlegesség:

Ditmár-féle „biztonsági szalon-petróleum“ s brilliáns-petróleum,
mely 2 kilogrammon felül bérmentve házhoz szállittatik.

Arjegyzék a szükséges lámpanem megjelölése után kívánatra
ingyen és bérmentve.

Költségvetéssel, villamos és légszesz világító testekről készség-
gel szolgálók.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre utóda könyvnyomdájában.